

mellyel a macskákat és cselédekét megvillanyoztam, a gyantalemezre, melyet rókafarkkal kellett megdörzsölnöm s akkor a bodzabábok táncoltak rajta. Utoljára egy kis színházat ácsolt össze, igazi süllyesztővel, huszonöt díszlettel és ötszáz figurával. Ehhez maga írt egy darabot, csengő, rímes versekben.

– Sokszor töprengtem annak idején, hogy miért nem vesz játékot a boltban, mint más úriember. Ez kicsit fájts is. Nem értettem. Hisz nem volt fukar, a pénzt semmire sem becsülte. Most megértem, hogy mért cselekedett így. Ez a sok játék, melyet maga alkotott, a két keze munkájával és képzeletével, annyi idő után egyszerre mozogni és csöngetni, beszélni és hatni kezd rám, itt és ott, az utcán és kirakatokban föltámad, más alakban, de rendkívülien élően és mindenütt jelenlevően. Ezt a megmagyarázhatatlan örömet is ő küldi nekem, onnan messziről” (Öröm).

Ez az édesapa „onnan messziről”, a síron túlról is örömet „küldött” drága gyermekének, megajándékozó szeretetével. Isten, a mi édes Atyánk, lelki „messzeségből”, időben évezredek távlatából küldi örömszerző ajándékát minden gyermekének, soha el nem fogyó szeretetéből. Ha szívből vágyunk az örömrre, a karácsonyra, akkor elfogadjuk ajándékát, és vele – örömszerző tetteiben, boldogító szavakban – másokat is megajándékozunk. Elsősorban azokat, akik közelünkben élnek. S ha ezt mindenki megteszi, akkor hiszem, hogy egyszer karácsony „nagy öröme” nemcsak lelki értelemben, hanem minden tekintetben, az egész népnek, az egész világnak, mindenkinek szép, tiszta, ünnepi öröme, áldott ajándéka lesz. Ámen.

VAN-E HELY JÉZUSNAK?

Lk 2,6–7

„Foszlik a fény, fogy a hó, / közeledik az idő, / meg kell már születned! / Gyűlnek is a pásztorok, / igazodik száz torok / édes énekednek. // Nem tudjuk, hogy merre fog / jót jelentő csillagod / rőt egünkre kelni. / De a jászol barma vár, / s három keleti király / készül útrakelni. // Az alázott s a szegény / sorsa sűrű éjjelen / jöttöd után reszket. / Nem lehet, hogy annyi test / s lélek vágyát félrevesd, / és hogy ne szüless meg! // Vérben, vasban nevedet / rebegek a nemzetek, / suttogják a népek. / Vedd le róluk a sötét / égető vasvesszejét, / ahogy megígérted! // Kezük még tán fegyveres, / de a szemük jelt keres, / jelt, ami segítsen. / Ó, ne hadd csalódnok, / szállj közéjük, szép titok, / gyermekarcú Isten! // S mentsd meg, akit szeretünk, / gyermekünk és kedvesünk, / barátunk és vérünk – / S ha majd Krisztus született, / áldd meg, ősi szeretet, / minden ellenségünk!” – foháskodik gyönyörűen Szemlér Ferenc költőnk Karácsonyra című versében, s fohászában benne zeng a Jézus utáni

őszinte sóvárgás, vágyakozás, mely adventi várakozásaink után minden karácsonykor beteljesül. S nemcsak karácsonykor, de életünk minden napján, valahányszor szívünk sóvárogja és befogadja Jézust és élete nagy ajándékait: a világot és embert megváltó, üdvözítő, boldogító keresztyén értékeket.

Isten Jézusban ezeket küldte és küldi ma is, drága ajándékként, minden gyermekének, de ajándékát: Jézust, s vele a szeretetet, a jóságot, a békességet ma sem hajlandó mindenki befogadni, akárcsak a betlehemiek a gyermekét szíve alatt hordozó Máriát és Józsefet, az első karácsony alkalmával.

Bizony, napjainkban is annyi minden megakadályozza Jézus, a szeretet emberi szívekbe való megérkezését. Annyi minden miatt válik ő kitzasztott-jává az emberi szíveknek, s nincs, nem marad számára hely a lelkekben. Tegnap i ünnepi beszédemben elhangzott már, hogy – sajnos – a harmadik évezred elején „elüzletiesedett” a karácsony. E kijelentés nem azok ellen szólt, akik a kenyérért, a megélhetésért, jólétük és biztonságuk érdekében kimerítő, fárasztó hajszában sokszor, kereskednek, üzletelnek, közeli vagy távoli piacokon értékesítik becsületes munkájuk, omló verítékük gyümölcseit. Hanem azok ellen, akik karácsonyt egy „jó üzletként kezelik”. Nem Jézus, hanem a pénz, a meggazdagodás, a nyereség utáni sóvárgás jellemzi őket karácsonykor is, s mindez kiszorítja Jézust a szívükből, életükből. Azok ellen, akik – megfélekedve karácsony szíveket gazdagító ajándékaról – méregdrága luxusárut kínálnak a leggazdagabbak ajándékgondjainak megoldásához. A Krónika napilapban olvashattuk, hogy az egyik amerikai, dallasi luxusáruház „öserdőt, drágakövekkel kirakott plüssállatokat, repülőgépeket, festménygyűjteményeket, sétahajókat, személyre szabott diadalszobrokat ajánl a tehetősek karácsonyfája alá”, s ezek közül a „legolcsóbb” is dollárrezekbe kerül. Valószínű, hogy egy-egy ilyen „jó üzletű” karácsony után nem fér a pénz a számlájukon, de mit ér mindez, ha nem „Istenben gazdagok”, ha üres szívükben nincs helye Jézusnak, a szeretetnek!

Hányan vannak – egyszerű emberek is –, akiknek nem kell Isten, Jézus, karácsony öröme, mert nekik uruk, istenük, örömük a pénz! „Miattam ne csináljatok nagy felfordulást az idén” – írta levelében egy fiú szüleinek. „A karácsonyi fenyőt is megspórolhatjátok. S felőlem a jászol is ott maradhat a dobozban. Ez az ünnep nem mond már nekem semmit! És csak semmi ajándék! Egy csekk is elég lesz nekem...” A szülőket persze bántotta a 17 éves fiú levele, de teljesítették kérését. Aztán évek múltán, a már nős fiú ilyen levelet küldött: „Kedves szüeim! Ünnepelhetnék-e nálatok ezt a karácsonyt? A régi stílusban, természetesen. A feleségemnek, sajnos, fogalma sincs, milyen az igazi karácsony. S mindkettlen azt szeretnék, hogy gyermekünk majd úgy élje meg a karácsonyt, mint ahogy én is megéltem gyermekkoromban. De ne gondoljátok, hogy ez csak formaság nekünk! Azt akarjuk, hogy gyermekünk azzal a reménységgel nőjön fel, amelyet a karácsony ajándékoz.” (Hitélet, 1982. dec.) A pénz imádatát, szíve elé tornyosuló akadályát elvetve, Jézust, a szeretetet és reménységet hozót befogadva, így érkezett haza egy „tékozló fiú”, s családja körébe – könnyes örömmel – így jött el egy igazi ünnep.

A pénz imádata mellett útját állja Jézus jöttének, szívekbe való megérkezésének a hatalom féltése is. Gondoljunk Heródesre, a kegyetlen, de hatalmát görcsösen féltő királyra, aki Jézus születésekor királyságát, balga módon, veszélyeztetve hitte, s emiatt – Jézust halálra kerestetve – lemészároltatta a betlehemi fiúgyermeket, az evangélium tanúsága szerint. Nagy kölönk, Arany János, Ráchel siralma című versében éneklie meg a véres eseményt, amelyben a gyermekeit sirató anya a király fejére olvassa szörnyű bűnét, s megjósolja Jézus zsarnokság és gyűlölet feletti diadalát: „Zsarnoki féltésed vérengzése volt ez: / De tudd meg, de tudd meg vérszopó Heródesz, / Hogy ő nincs elveszve! / Napjaid számítvák, megifjul az idő, / és, kitől rettegsz, nem féli fegyverid ő, / Az Ige, az eszme!” A hatalmát féltő, véreskező király néhány év múlva távozott az élők sorából, a felső hatalomnak engedelmeskedve anélkül, hogy szívébe fogadta volna Jézust, a szeretetet. Jézus pedig győzedelmesen vonult be az emberi szívek felé tárt kapuján. Tanítványai után ezrek és ezrek fogadták be őt, s az övéhez hasonló, kínos vértanúság sem úzhetette ki Mesterüket szívékből. Istvánt Jézus első vértanújaként tartjuk számon, ezért került névnapja Jézus születésnapja után, karácsony második napjára. Őt is hatalomféltésből köveztették, ölték meg a zsidó vallási vezetők. Megkövezésekor, akárcsak Jézus, hóhéraiét imádkozott, majd ezt mondta: „Íme, látom az eget megnyílvá, és az Emberfiát, amint az Isten jobbjá felől áll” (ApCsel 7,56). Azoknak, akik hatalomféltésből bezárták szívüket Jézus előtt, nem volt részük soha büntetésben Isten részéről. Azok magukat büntették és büntetik ma is. De akik Istvánhoz hasonlóan kitárták szívüket Jézus előtt, és befogadták őt, azok előtt Jézus megnyitotta „az eget”, kitárta Isten országa kapuját.

Bárcsak mi is megláthatnánk Isten országa kapujának „megnyílását”! Ennek pedig csak egyetlen feltétele van: elhárítva minden akadályt Jézus útjából, megnyitni előtte szívünket, és befogadni őt. Írországban van egy régi szokás. Karácsony estéjén égő gyertyát tesznek az ablakba, hogy Józsefnek és Máriaának mutassa: e fény, ez a család otthonába, asztalához várja őket. Karácsonykor és életünk minden napján mi is tegyük ki szeretetünk ragyogó gyertyáját szívünk ablakába, hadd hirdesse e parányi fény, hogy Jézusnak és vele minden testvérünknek van hely a mi szívünkben. Ámen.

SZILVESZTERI SZÁMADÁS

Mt 25,14–21

Az esztendő utolsó estéje, órája, nemcsak az öröm, a mulatozás, a vidámság, hanem az önmagunkba nézés, a számadás alkalma is. Ilyenkor minden istenhívő ember tudja, hogy talentumaival, a rábízott értékekkel el kell számolnia a nagy Gazda, Isten előtt. Ura számadásra szólító kérdésére: mit tettél